

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นนิทานพื้นบ้านเรื่องหลวิชัยคำวิ โดยการเรียนการสอนภาษาไทยแบบธรรมชาติ สำหรับนักเรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ เป็นแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ในขั้นการพัฒนาหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นนิทานพื้นบ้านเรื่องหลวิชัยคำวิและการสร้างเครื่องมือ และเป็นแบบการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ในขั้นการประเมินหลักสูตรท้องถิ่นนิทานพื้นบ้านที่พัฒนาขึ้น ด้วยรูปแบบการทดลอง The One – Group Pretest – Posttest Design ซึ่งผู้วิจัยแบ่งลำดับขั้นการดำเนินงานออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นนิทานพื้นบ้านและสร้างเครื่องมือ (Development & Test Construction)

1. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นนิทานพื้นบ้าน (Development)

การสร้างหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นนิทานพื้นบ้านเรื่องหลวิชัยคำวิ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนพัฒนาหลักสูตรของทาบ (Taba, 1972 : 12) ขั้นตอนในการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้เป็นระบบและมีประสิทธิภาพไว้ 7 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 วินิจฉัยความต้องการ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบัน คุณภาพการศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หลักการเรียนการสอนภาษาไทยแบบธรรมชาติ เนื้อหารายวิชา เพื่อกำหนดเป้าหมายและเป็นข้อมูลสำหรับการสร้างหลักสูตรท้องถิ่นนิทานพื้นบ้าน โดยศึกษาจากเอกสารหลักสูตรและคู่มือการจัดการเรียนการสอน

2) ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี และหลักการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับรูปแบบการสอน ทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง จิตวิทยาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้เป็นพื้นฐานในการกำหนดองค์ประกอบ และแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โดยการศึกษาจากแหล่งข้อมูลที่เป็นเอกสาร ตำรา ระบบอินเทอร์เน็ต งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำข้อมูลดังกล่าวมาสังเคราะห์ ทำให้ได้แนวคิดและทฤษฎี ที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

3) การศึกษาข้อมูลจริงจากผู้บริหาร/ประธานกรรมการสถานศึกษา/คณะครูในเข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) (โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, โรงเรียนมัธยมสาธิตวัดพระศรีมหาธาตุ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร และโรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา) เพื่อศึกษาข้อมูลจริงเกี่ยวกับ สภาพการจัดการศึกษา ความต้องการและความสนใจ รวมถึงสภาพปัญหาด้านการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ด้วยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) 1 ครั้ง

4) การศึกษาข้อมูลจริงจากนักเรียนที่เป็นตัวแทนของกลุ่มประชากร (เป็นตัวแทนนักเรียนจากโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, โรงเรียนมัธยมสาธิตวัดพระศรีมหาธาตุ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร และโรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา) เพื่อศึกษาข้อมูลจริงเกี่ยวกับ ความสามารถทางวิชาภาษาไทย ความต้องการและความสนใจ รวมถึงสภาพปัญหาด้านการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ด้วยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) 3 ครั้ง (1 ครั้ง/มหาวิทยาลัยราชภัฏ)

ขั้นที่ 2 กำหนดจุดมุ่งหมาย ผู้วิจัยดำเนินการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) ผู้วิจัยนำข้อวินิจฉัยจากขั้นตอนที่ 1 ร่วมกับการใช้สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามแนวทางหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นพื้นฐานของการกำหนดการเขียนร่างวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรท้องถิ่นนิทานพื้นบ้าน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1) วัตถุประสงค์ของหลักสูตรท้องถิ่น (หลักการ)

1. เป็นการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มุ่งเน้นภูมิปัญญาท้องถิ่น
2. เป็นการศึกษาเพื่อส่งเสริมการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมประเภทนิทานพื้นบ้านเรื่องท้าวเวสสุวรรณ ซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้โดยการเรียนการสอนภาษาไทยแบบธรรมชาติ สามารถพัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติอย่างเต็มศักยภาพ
4. เป็นหลักสูตรที่มีมุ่งเน้นการมีส่วนร่วม และการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอน นักเรียน และเพื่อนร่วมชั้นเรียน ทั้งยังมีความยืดหยุ่น ด้านสาระ เวลา และการจัดการเรียนรู้

1.2) จุดประสงค์การเรียนรู้ (จุดมุ่งหมาย)

มาตรฐานการเรียนรู้ ของหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นนิทานพื้นบ้านเรื่องท้าวเวสสุวรรณมุ่งผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ต่อไปนี้

1. เห็นคุณค่าของนิทานพื้นบ้านซึ่งถือเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของบรรพบุรุษ มาแต่ครั้งสมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์

2. มีทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เพิ่มมากขึ้น และสามารถ ใช้ประกอบการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ภูมิปัญญาไทย และการอยู่ร่วมกัน อย่างสันติสุข สามารถทำงานร่วมกันได้โดยยึดหลักการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน พร้อมทั้ง ยอมรับในความแตกต่างของกันและกัน

4. รักท้องถิ่น และประเทศชาติ มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง และมี จิตอาสามุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้แก่สังคม

2) นำร่างวัตถุประสงค์หลักสูตรและจุดประสงค์การเรียนรู้ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมิน โดยผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วยนักพัฒนาหลักสูตรจำนวน 5 คน และนักการศึกษา จำนวน 5 คน

3) นำผลการประเมินร่างวัตถุประสงค์หลักสูตรและจุดประสงค์การเรียนรู้ไปปรับแก้ ข้อความให้สามารถอธิบายความหมายการเรียนรู้ให้ชัดเจน ถูกต้อง และเหมาะสม

ขั้นที่ 3 คัดเลือกเนื้อหาสาระ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) ผู้วิจัยร่างเนื้อหาสาระ จากนิทานพื้นบ้าน จากการวิเคราะห์เอกสารข้อมูลพื้นฐานด้าน ภาษาไทย และการเรียนการสอนภาษาไทยแบบธรรมชาติ ซึ่งเนื้อหาที่กำหนดต้องสอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้ และกลุ่มผู้เรียน ซึ่งในการคัดเลือกควรคำนึงถึงสิ่งดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 เป็นเนื้อหาที่ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นสมัยกรุง รัตนโกสินทร์ประเภทนิทานพื้นบ้าน

ประเด็นที่ 2 เป็นเนื้อหาที่เสริมสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย และ ส่งเสริมทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการใช้ ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

2) เขียนร่างเนื้อหาสาระนิทานพื้นบ้านเรื่องหลวิชัยคำวี ซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นในต้น รัชสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ และจำแนก สาระการเรียนรู้ออกเป็น 4 เรื่อง ได้แก่ 1) การพูดแสดง ความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์เกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง, 2) การอ่านออกเสียงและการอ่านจับใจความ สำคัญ, 3) การการเขียนบทหรือกรองประเภทกลอนสุภาพ และ 4) ความงามและคุณค่าของภาษา

3) นำร่างเนื้อหาสาระนิทานพื้นบ้านเรื่องหลวิชัยคำวี รวมถึงรายละเอียดในข้อ 2 ไปให้ ผู้เชี่ยวชาญประเมิน โดยผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วยนักพัฒนาหลักสูตรและการสอนภาษาไทย 5 คน

4) นำผลการประเมินร่างเนื้อหาสาระนิทานพื้นบ้านเรื่องหลวิชัยคำวี รวมถึงรายละเอียดในข้อ 2 ไปปรับแก้ข้อความให้ชัดเจน ถูกต้อง และเหมาะสม

ขั้นที่ 4 จัดเนื้อหาสาระ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) นำร่างเนื้อหาสาระนิทานพื้นบ้านเรื่องหลวิชัยคำวี รวมถึงรายละเอียดในข้อ 3 มาจัดเนื้อหาให้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้แล้ว กำหนดระยะเวลาแต่ละเนื้อหาให้เหมาะสม โดยคำนึงถึงความต่อเนื่อง ความยากง่ายของเนื้อหา วุฒิภาวะ ความสามารถ และความสนใจของผู้เรียน

2) นำร่างเนื้อหาสาระที่จัดเรียงแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญประเมิน โดยผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย นักพัฒนาหลักสูตรและการสอนภาษาไทย 5 คน

3) นำผลการประเมินจัดเรียงเนื้อหาสาระนิทานพื้นบ้านเรื่องหลวิชัยคำวี มาใช้จัดเรียงเนื้อหาให้มีความสอดคล้องเหมาะสม

ขั้นที่ 5 คัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) เขียนร่างประสบการณ์การเรียนรู้ โดยคัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ต่าง ๆ ผู้สอนหรือผู้เกี่ยวข้องจะต้องเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา และจุดประสงค์ของหลักสูตร โดยเน้นการเรียนรู้ตามแนวการสอนภาษาไทยแบบธรรมชาติ การจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

2) นำร่างประสบการณ์การเรียนรู้ที่เลือกไว้ ให้ผู้เชี่ยวชาญประเมิน โดยผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วยนักพัฒนาหลักสูตรและการสอนภาษาไทย 5 คน

3) นำผลการประเมินร่างประสบการณ์การเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญ มาปรับแก้ให้มีความสอดคล้องเหมาะสม

ขั้นที่ 6 จัดประสบการณ์การเรียนรู้ ผู้วิจัยดำเนินการ จัดลำดับ ขั้นตอน ประสบการณ์การเรียนรู้ต่าง ๆ ให้มีความสอดคล้องกับสาระเนื้อหา พร้อมกับมีความต่อเนื่อง และผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

ขั้นที่ 7 กำหนดสิ่งที่จะประเมินและวิธีการประเมินผล ผู้วิจัยดำเนินการดังรายละเอียดต่อไปนี้

การประเมินการพัฒนาหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นนิทานพื้นบ้านเรื่องหลวิชัยคำวีโดยการเรียนการสอนภาษาไทยแบบธรรมชาติ สำหรับนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ โดยสิ่งที่ประเมินคือ สาระของหลักสูตร ทฤษฎีของหลักสูตร การจัดหลักสูตร และผลที่ได้จากการจัดหลักสูตร โดยให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินจากแบบถามประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพของหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งมีการวิเคราะห์คุณภาพของแบบสอบถามด้าน

ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยการวิเคราะห์ค่าความสอดคล้องของรายการประเมินกับจุดมุ่งหมาย ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (IOC) จำนวน 5 คน และวิเคราะห์คุณภาพด้านความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการทดลองใช้กับนักเรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จำนวน 30 คน

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (Test Construction)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 4 ชนิด ได้แก่

1. หลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นนิทานพื้นบ้านเรื่องหลวิชัยคำวิ
2. แผนการจัดการเรียนรู้
3. แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย แบบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก

จำนวน 40 ข้อ ใช้จริง จำนวน 30 ข้อ

4. แบบวัดเจตคติ เป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ สร้างจำนวน 30 ข้อ ใช้จริง จำนวน 20 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีรายละเอียด ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้

1.1 ศึกษารายละเอียดของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎี Tabá (1972) และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวการสอนภาษาไทยแบบธรรมชาติ

1.2 วิเคราะห์และกำหนดสาระการเรียนรู้เพื่อนำมาสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งใช้การสอนโดยการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยแบบธรรมชาติและให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระ ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ระยะเวลา กิจกรรมผู้สอน กิจกรรมผู้เรียน และเครื่องมือที่ใช้ประเมินผลการเรียนรู้

1.3 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้

1.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนอต่อที่ปรึกษาโครงการวิจัยเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และนำไปปรับปรุงแก้ไข

1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยกำหนดคะแนนการพิจารณา ดังนี้

ให้คะแนนเป็น 1 ถ้าแน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์ 0

ให้คะแนนเป็น 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์

ให้คะแนนเป็น -1 ถ้าแน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ จากนั้นนำผลการตอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

1.6 ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน

1.7 สุ่มแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับแก้ไขแล้วจำนวน 1 แผน ไปทดลอง (Try Out) กับนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแต่มีสภาพการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนคุณลักษณะของผู้เรียนใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาข้อบกพร่อง ความเหมาะสมกับเวลา และวิธีการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1.8 ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้นจากข้อบกพร่องที่ค้นพบ ในด้านความเหมาะสมกับเวลา ด้านวิธีดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และนำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์อีกครั้งก่อนนำไปทดลองใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง

1.9 จัดพิมพ์แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น

2. แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2 ศึกษานิยามศัพท์เฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เพื่อใช้ในการสร้างแบบวัด

2.3 สร้างแบบวัดให้ครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์ที่จะทดสอบโดยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นแบบวัดที่ประกอบด้วยข้อความที่มีลักษณะเป็นเนื้อสาระที่จัดการเรียนการสอน และเป็นปัญหา ข้อโต้แย้งสถานการณ์ หรือข้อมูลที่ได้จากนิทานพื้นบ้านเรื่องอื่น ๆ ที่มีลักษณะเดียวกันกับเนื้อสาระที่จัดการเรียนการสอน ให้นักเรียนตอบแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ต้องการใช้จริง 30 ข้อ ในแต่ละข้อจะมีคำตอบที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว การตรวจให้คะแนนแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์มีเกณฑ์ดังนี้ คือ คำตอบถูกในแต่ละข้อจะให้คะแนนข้อละ 1 คะแนน ถ้าตอบผิดแต่ละข้อจะให้ 0 คะแนน ถ้าตอบมากกว่า 1 ข้อหรือไม่ตอบให้ 0 คะแนน

2.4 นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมตรวจสอบความเหมาะสมของสถานการณ์ ความชัดเจนของคำถาม และให้ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปรับปรุง แล้วนำผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าความสอดคล้องข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ

2.5 นำแบบวัดที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญมาพิมพ์เป็นแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย แล้วนำไปทดลองวัด (Try-out) กับนักเรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำผลการทดลองมาหาคุณภาพแบบวัด

2.6 หาคุณภาพแบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์แบบอิงกลุ่ม โดยวิเคราะห์แบบวัดเป็นรายข้อ เพื่อหาค่าความยาก (p) และอำนาจจำแนก (r) เลือกข้อที่มีค่าความยากตั้งแต่ .20 ถึง .80 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .20 ถึง 1.00 ไว้ใช้ จำนวน 30 ข้อ

2.7 นำแบบวัดจำนวน 30 ข้อ หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ และริชาร์ดสัน (Kuder and Richardson)

2.8 นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยที่ปรับปรุงหลังการ Try-out หาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อให้เกิดความถูกต้องสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นอีกครั้ง ก่อนนำไปทดสอบจริงกับกลุ่มตัวอย่าง

2.9 จัดพิมพ์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเพื่อใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. แบบวัดเจตคติต่อการกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้น เป็นแบบมาตราส่วนประมาณ 5 ระดับ จำนวน 1 ฉบับ สร้างแบบวัดจำนวน 30 ข้อ ต้องการใช้จริง 20 ข้อ มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบวัดเจตคติ เพื่อวิเคราะห์คุณลักษณะขอบข่ายและจุดประสงค์ของแบบวัด

3.2 ศึกษานิยามศัพท์เฉพาะของแบบวัดเจตคติ เพื่อใช้ในการสร้างแบบวัดเจตคติ

3.3 สร้างแบบวัดเจตคติเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มากปานกลาง น้อย น้อยที่สุด การให้คะแนนแบบวัดแบ่งออกเป็นข้อความด้านนิมมานและข้อความด้านนิเสธ การให้คะแนนด้านนิมมาน คือ 5 4 3 2 และ 1 ตามลำดับ ส่วนการให้คะแนนด้านนิเสธให้คะแนนกลับกันกับด้านนิมมาน คือ 1 2 3 4 และ 5 ตามลำดับ จำนวน 25 ข้อ ต้องการใช้จริงด้านละ 20 ข้อ

3.4 นำแบบวัดเจตคติ เสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของข้อความและความเที่ยงตรง ให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข

3.5 นำแบบวัดเจตคติที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์คุณภาพค่าอำนาจจำแนก

3.6 วิเคราะห์หาคุณภาพของแบบวัดรายข้อโดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย แล้วพิจารณาข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.7 นำแบบวัดเจตคติที่คัดเลือกไว้ หาค่าความเชื่อมั่น (α) ทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient)

3.8 นำแบบวัดเจตคติที่ปรับปรุงแก้ไขหลังการทดลองใช้ และหาค่าความเชื่อมั่นแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์อีกครั้งก่อนนำไปทดลองใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง

3.9 จัดพิมพ์แบบวัดเจตคติเป็นฉบับจริง เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

ขั้นที่ 2 การประเมินหลักสูตรท้องถิ่น (Evaluation)

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยการพัฒนาทดลอง (Experimental development) ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการ คือ นักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ ที่เปิดการเรียนการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (มัธยมศึกษาปีที่ 1-3) โดยกำหนดเฉพาะนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ รวมมีจำนวนทั้งหมด 576 คน จำแนกได้ ดังนี้

1) โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เปิดการเรียนการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย ซึ่งในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แบ่งออกเป็น 5 ห้องเรียน รวมมีนักเรียนทั้งหมดจำนวน 226 คน

2) โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เปิดการเรียนการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย ซึ่งในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แบ่งออกเป็น 3 ห้องเรียน รวมมีนักเรียนทั้งหมดจำนวน 150 คน

3) โรงเรียนมัธยมสาธิตวัดพระศรีมหาธาตุมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครเปิดการเรียนการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย ซึ่งในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แบ่งออกเป็น 4 ห้องเรียน รวมมีนักเรียนทั้งหมดจำนวน 200 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา และโรงเรียนมัธยมสาธิตวัดพระศรีมหาธาตุมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร โดยใช้

หลักการตามทฤษฎี Taro Yamane โดยกำหนดค่าของความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และระดับค่าของความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ร้อยละ 5 ซึ่งคำนวณจำนวนนักเรียนได้ทั้งหมด 150 คน ซึ่งจำแนกออกเป็น โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา 1 ห้องเรียน โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา และ โรงเรียนมัธยมสาธิตวัดพระศรีมหาธาตุ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร โรงเรียนละ 1 ห้องเรียน รวมจำนวนมีนักเรียน 3 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 50 คน ด้วยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น คือ การจัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นนิทานพื้นบ้านเรื่องหลวิชัยคำวิ โดยการเรียนการสอนภาษาไทยแบบธรรมชาติ สำหรับนักเรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตน โกสินทร์

3.2 ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย และเจตคติต่อหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้น

4. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยกำหนดนิทานพื้นบ้านเรื่องหลวิชัยคำวิ ภูมิปัญญาท้องถิ่นสมัยกรุงรัตน โกสินทร์ ซึ่งจำแนกเนื้อหาออกเป็น 4 เรื่องได้แก่

- 1) การพูดแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์เกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง
- 2) การอ่านออกเสียงและการอ่านจับใจความสำคัญ
- 3) ความงามและคุณค่าของภาษา
- 4) การแต่งบทร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพ

5. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ผู้วิจัยศึกษาเนื้อหา และประเด็นสำคัญของสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดในแต่ละข้อ แล้วนำมาเขียนแผนการเรียนรู้อันรวม 4 แผนการเรียนรู้อันรวม 2 คาบเรียน/สัปดาห์ คาบเรียนละ 60 นาที ซึ่งจัดการปฐมนิเทศการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรท้องถิ่นนิทานพื้นบ้านที่พัฒนาขึ้น และทดสอบก่อนเรียน และเมื่อเรียนครบ 4 แผนการเรียนรู้อันรวม ดำเนินการสรุปสาระการเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียนอีกครั้งและให้นักเรียนทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน รวมจำนวนคาบเรียนทั้งหมด 12 คาบเรียน

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 โดยกำหนดระยะเวลาในการทดลองทั้งหมด 12 คาบเรียน เริ่มตั้งแต่วันที่ 11 กรกฎาคม – วันศุกร์ที่ 14 กันยายน พ.ศ.

6. การดำเนินการทดลอง

ในการดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นก่อนทดลอง

เป็นการปฐมนิเทศเพื่อเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ และทดสอบก่อนเรียน ดังนี้

- 1.1 ซึ่งแจ้งหลักการ และวัตถุประสงค์หลักสูตรและจุดประสงค์การเรียนรู้แก่ผู้สอน และนักเรียน
- 1.2 ซึ่งแจ้งขอบเขตของเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และหลักเกณฑ์การประเมินผล แก่ผู้สอน และนักศึกษา
- 1.3 ให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา ภาษาไทย ก่อนเรียน (Pre - test)

2. ขั้นทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นนิทานพื้นบ้านเรื่องหลวิชัยคำวีโดยการเรียนการสอนภาษาไทยแบบธรรมชาติ สำหรับนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตน โกสินทร์ และจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างไว้

3. ขั้นประเมินผล (Evaluation)

ผู้วิจัยประเมินหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้น โดยการวัด ดังนี้

- 3.1 วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยหลังเรียน
- 3.2 วัดเจตคติของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นนิทานพื้นบ้านเรื่องหลวิชัยคำวีซึ่งโดยการเรียนการสอนภาษาไทยแบบธรรมชาติ

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย

1. สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

- 1.1 ตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้วิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาดำเนินการโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้
- 1.2 ตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดำเนินการดังนี้
 - 1) วิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ของแบบทดสอบ

- 2) วิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบวัด
- 3) วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของวัดที่เป็นแบบปรนัยใช้สูตร KR - 20 (Kuder

Richardson-20)

2. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเปรียบเทียบก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการใช้หลักสูตรท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้น โดยค่าสถิติที่ใช้มีดังนี้ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการวิเคราะห์ความแตกต่างโดยการทดสอบค่าที (t-test for Dependent Samples) (Welkowitz, 1971 : 143)